

Lausunnon antaminen Itä-Suomen hallinto-oikeudelle Joensuun alueellisen jätelautakunnan päätöksestä 24.2.2022 § 11

JATELK 28.04.2022 § 27
492/14.06.00.05/2020

Itä-Suomen hallinto-oikeus on pyytänyt Joensuun alueellisen jätelautakunnan lausuntoa kymmenen kuljetusyrittäjän tekemän valituksen johdosta. Valitus on tehty jätelautakunnan päätöksestä 24.2.2022 § 11, jolla jätelautakunta päätti, että kaikissa sen toimialueen kunnissa (Ilomantsi, Joensuu, Kontiolahti, Liperi ja Polvijärvi) siirrytään kunnan järjestämään sako- ja umpikaivolietteiden jätteenkuljetukseen vaiheittain aikavälillä 1.1.2023–30.6.2024, ja että nykyinen sopimusperusteinen sako- ja umpikaivolietteiden jätteenkuljetus lakkaa kullakin Puhas Oy:n kilpailuttamalla urakka-alueella porrastetusti samaan aikaan kun siirrytään kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen. Määräaikaa lausunnon antamiseen on 27.5.2022. Valitusasiakirja on oheismateriaalina.

Valittajien vaatimukset ja niiden perustelut

Valituksessa vaaditaan, että päätös on kumottava, koska päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä ja päätös on kuntalain, jätelain, perustuslain ja hallintolain vastainen.

Valitukseen merkitty kokouksen pöytäkirjan nähtäville laittamispäivä on virheellinen 25.2.2022, kun oikea päivämäärä on 24.2.2022

Valittajat katsovat, että Joensuun alueellisen jätelautakunnan alueella tulisi sako- ja umpikaivolietteiden kuljetuksessa jatkua nykyinen kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus, koska nykyinen kuljetusjärjestelmä täyttää jätelain 37 §:n vaatimukset, on toiminut hyvin ja asiakkaat ovat järjestelmään tyytyväisiä.

Valituksen mukaan laki turvaa samanlaisen viranomaisvalvonnan kuljetusjärjestelmästä riippumatta, alueellisen jätelautakunnan jäsenkuntien lausunnot tukevat kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen jatkumista sako- ja umpikaivolietteissa, suunnitellusta kuljetusjärjestelmästä on tullut huonoa palautetta niiltä alueilta, joilla se on käytössä ja kilpailutusten kautta alueelta häviää ylimääräinen kuljetuskaluston kapasiteetti. Valituksen mukaan päätöksen esittelytekstissä annetaan virheellisesti ymmärtää, että kunnan järjestämä jätteenkuljetus olisi ensisijainen vaihtoehto vaikka tällaista mainintaa ei ole jätelaissa, jätelain esitoissa eikä KHO:n päätöksissä.

Valituksessa kritisoidaan jätelautakunnan vuonna 2015 ja Puhas Oy:n vuonna 2019 tekemiä selvityksiä, joiden mukaan ”toimialueella vuosittain syntyvän sako- ja umpikaivolietteen määrä merkittävästi suurempi kuin jätehuoltoviranomaiselle ilmoitettujen kiinteistöittäisten tyhjennystietojen taikka alueen vesihuoltolaitosten vastaanottamien lietteiden määrä. Valittajien mukaan kaikki merkittävät yritykset ovat toimittaneet vaadittavat jätteenkuljetusrekisterin tiedot ja niille yrityksille, jotka eivät toimita tietoja, on mahdollista määrätä uhkasakko.

Valituksen mukaan päätöksenteon tukena on käytetty Afry Finland Oy:n keväällä 2021 tekemää selvitystä lietteiden kuljetusjärjestelmästä mutta asianosaisia ei ole kuultu ja selvitystä ei ole laitettu nähtäville asian käsittelyn yhteydessä. Valituksen mukaan päätös on tältä osin syntynyt virheellisessä järjestyksessä. Valituksessa on kritisoitu myös päätöksenteossa käytettyä LCA Consulting Oy:n selvitystä. Valituksen mukaan edellä mainitun selvityksen lietekertymä on laskettu virheellisesti, mikä on johtanut virheelliseen johtopäätöksen luontoon päätyvän jätelietteen määrästä.

Valituksen mukaan kunnan järjestämässä jätteenkuljetus johtaa asiakkaiden kannalta korkeampiin jätemaksuihin, koska kunnallinen jätehuoltoyritys siirtää asiakaspalvelun, kuljetusjärjestelyjen ja laskutuksen kulut kohonneisiin

jättemaksuihin. Kiinteistönhaltijan järjestämä palvelu on halvempi, koska yritykset tekevät edellä mainitut tehtävät omana työnä.

Valituksen mukaan päätöksenteossa on laiminlyöty hallintolain 34 §:n mukainen asianosaisten kuuleminen ja hallintolain 41 §:n mukainen vaikutusmahdollisuuksien varaaminen, kun edellinen kuuleminen asiassa on pidetty vuonna 2015, mutta sen jälkeen on tehty uusia selvityksiä, joita asianosaiset eivät ole päässeet kommentoimaan millään tavalla.

Valituksen mukaan kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen siirtymistä koskeva päätös on tehty puutteellisten ja vanhentuneiden tietojen perusteella. Tietojen puutteellisuutta ei voida perustella viranomaisresurssien vähyydellä. Päätöksenteon tueksi ei ole myöskään esitetty kustannusvertailua kunnan järjestämän ja kiinteistönhaltijan järjestämän kuljetusjärjestelmän välillä.

Joensuun alueellisen jätelautakunnan vastaus valittajien vaatimuksiin

Joensuun alueellinen jätelautakunta katsoo, että valitus on aiheeton ja vaatii, että hallinto-oikeus hylkää valituksen kaikilta osiltaan.

Perustelut

Valituksenalaisessa päätöksessä on kysymys 1.5.2012 voimaan tulleen jätelain (646/2011) 149 §:n 4 momentin mukaisesta velvoitteesta tarkastella jätteenkuljetuksen järjestämistä jätelain 37 §:n 1 momentissa säädettyjen kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytysten perusteella. Tarkastelu ja päätös kuljetusjärjestelmästä olisi tullut tehdä vuoden kuluessa nykyisen jätelain voimaantulosta eli viimeistään 1.5.2013 mennessä.

Asia on ollut vireillä 25.4.2013 lähtien. Alueellinen jätelautakunta on tehnyt asiassa päätöksen kaksi kertaa ennen valituksen alaista päätöstä.

Jätelain 36 §:n mukaan kunnan järjestämä jätteenkuljetus on ensisijainen vaihtoehto ja kiinteistöittäinen jätteenkuljetus tulee kysymykseen ainostaan silloin, kun kaikki jätelain 37 §:n 1 momentissa mainitut edellytykset täyttyvät.

Kun päätöksen sisältönä on ollut sako- ja umpikaivolietteen kuljetusten järjestäminen jätelain 36 §:n mukaisesti kunnan järjestämänä jätteenkuljetuksena, lautakunnan päätöksessä ei olisi ollut tarvetta tarkemmin arvioida jätelain 37 §:n 1 momentissa säädettyjen edellytysten täyttymistä. Päätöshistoriasta johtuen myös asian käsittelyn aikana on arvioitu jätelain 37 §:n edellytysten täyttymistä.

Kun otetaan huomioon valituksenalaisen päätöksen sisältö ja se, että kysymys on kahteen kertaan palautetun asian uudelleen käsittelystä, asianosaisten kuulemiselle uudelleen tai vaikutusmahdollisuuksien varaamiselle ei ole ollut tarvetta eikä perusteita. Jätelain 38 §:ssä säädetty vaikutusmahdollisuuksien varaaminen koskee vain tilannetta, jossa ollaan tekemässä jätelain 35 §:n 4 momentissa tai 37 §:ssä tarkoitettua päätöstä. Säännös ei koske tilannetta, jossa ollaan tekemässä jätelain 36 §:n mukaista päätöstä. Mainittakoon, että alueellisen jätelautakunnan 28.1.2016 § 4 tekemän päätöksen valmistelun yhteydessä on varattu kaikille niille, joiden oloihin päätöksenteolla on huomattava vaikutus, hallintolain 41 §:n mukainen mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta.

Valituksen alaisen päätöksen sisältö ja perustelut käyvät ilmi päätöksestä ja sen liiteaineistosta. Koska päätös on sisällöltään jätelain mukainen ja päätös on syntynyt oikeassa järjestyksessä, valitus on aiheeton.

Jätelautakunta esittää, että Itä-Suomen hallinto-oikeus hylkää valituksen.

Valmistelija: yhdyskuntalakimies, jätehuoltoneuvoja

Vs. jätehuoltosuunnittelijan päätösehdotus:

Jätelautakunta päättää

antaa edellä kirjoitetun lausuntonaan Itä-Suomen hallinto-oikeudelle ja

toimittaa lausunnon liitteenä jäljennökset asiassa kertyneistä asiakirjoista sekä luettelon niistä.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.